

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

RAJNAI kontra MAGYARORSZÁG

(73369/01sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. október 26.

Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Rajnai kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

L. LOUCAIDES, *elnök*
A.B. BAKA,
G. BONELLO,
K.JUNGWIERT,
W. THOMASSEN,
M. UGREKHELIDZE,
A. MULARONI, *bírák*,
és S. DOLLÉ, *a Szekció hivatalvezetője*,

2004. október 5-én zárt ülésen tartott tanácskozás után,
az akkor elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (73369/01 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján Rajnai József (a "kérelmező") magyar állampolgár 2001. február 9-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. 2003. március 11-én a Bíróság részben elfogadhatatlannak nyilvánította a kérelmet és arról határozott, hogy közli a Kormánnyal az eljárás elhúzódása, továbbá az elhúzódással kapcsolatos jogorvoslatok hiánya miatt előterjesztett panaszt. Az Egyezmény 29. Cikke 3. bekezdésének rendelkezéseit alkalmazva a Bíróság úgy határozott, hogy a kérelem többi részének érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1954-ben született és Dunaújvárosban, Magyarországon él.

5. A kérelmező méheket tartott az udvarán. 1995. április 11-én a Dunaújvárosi Városi Önkormányzat egy helyi önkormányzati rendelet alapján elrendelte, hogy a kérelmező olyan helyre tegye át az udvarában lévő méhészetét, ahol az a szomszédban lakókat nem zavarja. A kérelmező 1995. április 18-án előterjesztett fellebbezése nyomán 1995. május 24-én a Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal hatályon kívül helyezte az elsőfokú

közigazgatási határozatot, és az Önkormányzatot új eljárásra utasította, mivel határozatának meghozatala előtt nem figyelmeztette a kérelmezőt.

6. A folytatódó közigazgatási eljárásban 1996. március 18-án hozott határozatában – amelyet a Közigazgatási Hivatal 1996. június 20-án helyben hagyott – a Városi Önkormányzat a szomszédok érdekeinek védelmében 20 családra csökkentette az engedélyezett méhek számát és elrendelte, hogy a kérelmező telepítse ki az e létszám feletti méheket. Ezt követően, 1996. július 8-án a kérelmező megtámadta a határozatokat a Székesfehérvári Városi Bíróság előtt.

7. A kérelmező panasza nyomán az Alkotmánybíróság 1997. február 28-án részben megsemmisítette a helyi önkormányzat fent említett rendeletét.

8. A Városi Bíróság 1998. január 13-i határozatában – amelyet a Fejér Megyei Bíróság 1998. május 12-én helyben hagyott – hatályon kívül helyezte a közigazgatási határozatokat, és új eljárásra utasította a Városi Önkormányzatot. 2001. január 22-én a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező ezen határozatokkal kapcsolatos felülvizsgálat iránti kérelmét.

9. Közben a folytatódó közigazgatási eljárásban a Dunaújvárosi Önkormányzat 1999. február 8-án meghozott határozatában – amelyet Dunaújváros Közgyszűlése 1999. március 9-én helyben hagyott – a 20 családon felűli méhtartást ismét megtiltotta, s felhívta a kérelmezőt, hogy az e létszám feletti méheket olyan helyre telepítse, ahol nem zavarják a szomszédokat. 1999. április 12-én a kérelmező megtámadta a határozatokat a Fejér Megyei Bíróság előtt. Egyűttal a Megyei Bíróság minden bírāja ellen elfogultsági kifogást terjesztett elő.

10. 1999. szeptember 29-én a Legfelsőbb Bíróság a Zala Megyei Bíróságot jelölte ki arra, hogy az ügyben eljárjon. A Bíróság 1999. november 3-án és 2000. március 1-én tárgyalást tartott. Az utóbb említett időpontban a kérelmező kérésére a bíróság felfűggesztette az eljűrást.

11. A folytatódó eljűrásban 2001. június 12-én a Megyei Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A bírósági határozat ellen nem volt helye fellebbezésnek.

12. Ezt követően, 2001. július 24-én, a kérelmező felűlvizsgálati kérelmet terjesztett a Legfelsőbb Bíróság elé. 2002. január 21-én a Legfelsőbb Bíróság párfogó ügyvédet rendelt ki a kérelmező részére. 2003. szeptember 9-én a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező felűlvizsgálati kérelmét azzal, hogy a határozatokat a közegészség védelmében, a jogszabályokkal – nevezetesen a 15/1969.(XI.6.) MÉM rendelettel és a helyi szabályozással – összhangban hozták meg.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

13. A kérelmező panaszolja, hogy pere ésszerűtlenül hosszú ideig tartott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság ... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

14. A Kormány vitatja a panaszt.

15. A figyelembe veendő időszak 1995. április 18-án kezdődött és 2003. szeptember 9-én ért véget. Ilyen módon nyolc évig és öt hónapig tartott.

A. Elfogadhatóság

16. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

17. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében, a Bíróság esetjogában lefektetett kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. a fent idézett *Humen v. Poland* § 60; és *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

18. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

19. Az előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság megállapítja, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy érvet, amely arra bírná a Bíróságot, hogy a jelen ügyben eltérő következtetésre jusson. A kérdéssel kapcsolatos esetjogra tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének.

Ezért a 6. cikk 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 14. CIKKÉNEK ÉS AZ ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYV 1. CIKKÉNEK MEGSÉRTÉSE

20. A kérelmező az eljárás eredményét panaszolta. Előterjesztése szerint arra kényszerítették, hogy az Önkormányzat által megállapított szám feletti méheket eladja. Az Egyezmény 14. cikkére, továbbá az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozott. Ez utóbbi kimondja:

“Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.”

21. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező által tartható méhek számának korlátozása az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének 2. bekezdése szerinti javak használatának szabályozását jelenti. Az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének 2. bekezdése felhatalmazza az államokat “olyan törvények alkalmazására, melyeket szükségesnek [ítélnék] ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák” (ld. *AGOSI v. the United Kingdom*, judgment of 24 October 1986, Series A no. 108, 17-18. o., 51. bek., és *Handyside v. the United Kingdom*, judgment of 7 December 1976, Series A no. 24, 29-30. o., 62-63. bek.).

Ilyen módon beavatkozás történt a kérelmező számára az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján biztosított jogba.

A Bíróság esetjoga szerint a beavatkozásnak jogszabály által előírtak kell lennie és egy vagy több törvényes célt kell szolgálnia; emellett ésszerű arányossági viszonyoknak kell fennállnia az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél vagy célok között. Másképpen fogalmazva azt kell eldönteni, hogy méltányos egyensúly állt-e fenn a közérdek követelménye, és az érintett egyén vagy egyének érdeke között (ld. *Sporrong and Lönnroth v. Sweden*, judgment of 23 September 1982, Series A no. 52, 26.o., 69.bek. és 28. o., 73. bek., és *James and Others v. the United Kingdom*, judgment of 21 February 1986, Series A no. 98., 34. o. 50. bek.).

22. A Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező által a tulajdonán tartható méhek számának korlátozására a 15/1969.(XI.6.) MÉM. rendelet és a helyi szabályozás alapján került sor. Ilyen módon a beavatkozást jogszabály írta elő.

23. Továbbá, a beavatkozás a közegészség védelmének törvényes célját, így a közérdeket szolgálta.

24. A méltányos egyensúly követelményét illetően a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező számára nem tették teljes mértékben

lehetetlenné, hogy tulajdonát méhtartásra használja. Továbbá, a kérelmezőnek módjában állt, hogy a beavatkozás arányosságát tisztességes peres eljárásban vitassa. E körülményekre, továbbá arra tekintettel, hogy közegészségügyi és környezetvédelmi ügyekben az Állam széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik, a Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező állításai nem fednek fel jogsértést az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. Cikke vonatkozásában.

25. A kérelmező 14. Cikk alapján tett panaszát illetően a Bíróság észrevételezi, hogy az ügyiratban nincs valószínűsítve, hogy az Egyezmény által biztosított jogok bármelyikének élvezete során a kérelmező diszkrimináció áldozata lett volna.

26. Ebből következik, hogy a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan megalapozatlan, s ezt a részt az Egyezmény 35. cikke 3. és 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

27. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

28. A kérelmező 31 432 eurót követelt vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítéseként.

29. A Kormány vitatta az igényt.

30. A Bíróság nem lát okozati kapcsolatot a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között. A Bíróság azonban azt elismeri, hogy az eljárás elhúzódása miatt a kérelmező bizonyos mértékű nem vagyoni kárt szenvedett. Méltányossági alapon ítélve a Bíróság 3 000 eurót ítél meg ilyen címen a kérelmező számára.

B. Költségek és kiadások

31. A kérelmező költségei és kiadásai megtérítésére 666 eurót kért, amely összeg magában foglalta az Egyezménnyel kapcsolatos eljárás 60 eurós költségét is.

32. A Kormány vitatta az igényt.

33. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak akkor jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek.

A jelen ügyben a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel a Bíróság ilyen címen 60 euró megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

34. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az eljárás túlzott hosszával kapcsolatos panaszt elfogadhatóvá, a panasz többi részét pedig elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
  - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező nem vagyoni kárának megtérítéseként 3 000 eurót (háromezer euró), költségei és kiadásai megtérítéseként pedig 60 eurót (hatvan euró), és az ezen összegeket terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetési átváltási árfolyam alkalmazásával;
  - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további követeléseit egyhangúlag *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. október 26-án a Bíróság eljárási szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

S. DOLLÉ
hivatalvezető

L. LOUCAIDES
elnök